

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
ISTORIE**

**- București -
2020**

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Activitatea profesorului de *istorie* se concentrează pe formarea/dezvoltarea competențelor elevilor, a unui comportament civic și a deprinderilor de a învăța pe tot parcursul vieții. În proiectarea activităților didactice și pe parcursul desfășurării acestora, cadrul didactic trebuie să țină seama de particularitățile dezvoltării psihologice și de vârstă ale elevilor, de resursele materiale și umane avute la dispoziție și de idealul de dezvoltare a societății românești, în context european.

Studiul *istoriei* se concentrează pe înțelegerea specificului disciplinei și a cunoașterii de tip istoric. Oferta de cunoaștere pe care o face *istoria* ca disciplină de învățământ își propune să stimuleze interesul pentru acest domeniu, să asigure condițiile necesare pentru învățarea permanentă.

Prezenta programă se adresează candidaților care se prezintă la concursul pentru ocupare a posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar, la disciplina *istorie* și care au absolvit facultăți de acest profil. Programa este elaborată în așa fel încât candidații să demonstreze competențele necesare activității didactice din perspectiva curriculumului specific disciplinei de studiu și a proiectării unui demers didactic calitativ.

Programa răspunde cerințelor profilului absolventului de învățământ superior, care urmează să fie încadrat pe un post didactic, specialitatea *istorie*, în învățământul preuniversitar. Acest profil presupune cunoașterea conținuturilor științifice fundamentale, a tendințelor noi în evoluția *istoriei* ca disciplină de învățământ, aplicarea noilor direcții ale didacticii generale și ale metodicii predării-învățării-evaluării disciplinei *istorie*. De asemenea, presupune probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice, demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

B. COMPETENȚELE PROFESORULUI DE ISTORIE

Competențele profesorului de *istorie*, pe care trebuie să le dovedească în procesul de predare-învățare-evaluare și care vor fi dezvoltate pe tot parcursul activității profesionale, sunt:

- utilizarea documentelor școlare reglatoare în activitatea didactică;
- valorificarea conținuturilor științifice ale istoriei;
- proiectarea și realizarea procesului de predare - învățare - evaluare având la bază centrarea activității didactice pe elev și formarea competențelor;
- proiectarea și realizarea unor demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor la curriculumul din învățământul preuniversitar;
- aplicarea metodelor de învățământ, a tehnicilor specifice istoriei și utilizarea resurselor didactice, inclusiv a tehnologiei și a internetului, în studierea temelor de specialitate;
- proiectarea și realizarea demersului didactic: intra,- inter,- multi, transdisciplinar în ceea ce privește interpretarea faptelor istorice;
- proiectarea și realizarea evaluării competențelor dobândite de elevi pentru înregistrarea progresului elevilor, inclusiv prin intermediul tehnologiei și al internetului;
- adecvarea demersurilor didactice la particularitățile de vârstă ale elevilor, în vederea asigurării calității actului educațional;
- conceperea unor modalități de instruire operaționale în care să predomine climatul interactiv, de cooperare, stimulat, cu scopul creșterii eficienței activităților didactice;
- dezvoltarea și consolidarea practicilor didactice prin care istoria contribuie la dezvoltarea unui comportament civic activ, adecvat societății democratice, la educarea pentru o cetățenie europeană;
- asigurarea complementarității educației formale, nonformale și informale prin transferabilitatea cunoștințelor de la istorie în situații concrete de viață.

C. TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ PENTRU DISCIPLINA ISTORIE

1. Orientul Antic (Mesopotamia, Egipt, Palestina)
2. Lumea greacă (secolele al VI-lea – al IV-lea î.Hr.)
3. Geto – dacii
4. Statul roman (Republica, Principatul, Imperiul, Dominatul)
5. Etnogeneza românilor
6. Creștinismul - de la origini la Marea Schismă
7. Geneza și organizarea statului în spațiul românesc în Evul Mediu
8. Lumea bizantină (secolele al VII - lea – al XV -lea)
9. Stat și societate în Europa Occidentală în Evul Mediu
10. Lumea islamică (secolele al VII- lea – al XVI-lea)
11. Românii în „cruciada târzie” (secolele al XIV-lea – al XVI-lea)
12. Renașterea și Reforma
13. Marile descoperiri geografice
14. Absolutismul în secolele al XVI - lea – al XVII - lea (Franța, Anglia, Rusia)
15. Spațiul românesc - între medieval și modern (secolele al XVII - lea – al XIX - lea)
16. Iluminismul - ideologie și acțiune (Marea Britanie, SUA, Franța)
17. Apariția lumii moderne. Revoluția industrială
18. Secolul al XIX - lea – „secolul națiunilor”
19. Constituirea României moderne
20. Societate, ideologii, viață politică în România până la Primul Război Mondial
21. Românii din afara granițelor (secolul al XIX - lea și începutul secolului al XX - lea)
22. Primul și al Doilea Război Mondial. Statele lumii în timpul celor două războaie mondiale
23. Participarea României la cele două conflicte mondiale
24. 1918 la români: Marea Unire
25. Lumea interbelică. România între cele două războaie mondiale
26. Lumea postbelică - de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial la începutul mileniului al III - lea
27. Cultura română - evoluție și particularități în cultura universală (secolele al XVIII - lea – al XX - lea)
28. Regimul comunist din România
29. România: 1989 - la începutul mileniului al III - lea

D. BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE PENTRU TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ

- Academia Română, *Istoria Românilor* (tratat), volumele 1-9, București, 2001-2008, capitolele referitoare la tematica concursului.
- Barber, J., *Istoria Europei Moderne*, București, Edit. Lider, 1998.
- Bărbulescu, M., Deletant D., Hitchins K., Papacostea S., Teodor P., *Istoria României*, Edit. Corint, București, 2002.
- Berindei, D., *Cultura națională română modernă*, Edit. Eminescu, București, 1996.
- Berstein, S., Milza, P., *Istoria Europei*, volumele 1-5, Edit. Institutul European, Iași, 1998-1999.
- Bordet, M., *Istoria Romei Antice*, Edit. Orizonturi, București, 2017.
- Brătianu, Gh., *Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești*, Edit. Eminescu, București, 1980.
- Brezeanu, S., *O Istorie a Imperiului Bizantin*, Edit. Meronia, ediția a II-a, București, 2007.
- Brown, T.,G., Shi, D.,E., *America. O istorie narativă*, Edit. Enciclopedică, volumele 1-3, București, 1996.
- Bulei, I., *Românii în secolele XIX-XX. Europeanizarea*, Edit. Litera, București, 2011.
- Bulei, I., *O istorie a românilor*, ediția a V-a, Edit. Meronia, București, 2012.

- Carpentier, J. Lebrun, F., *Istoria Europei*, Edit. Humanitas, București, 1997.
- Chamoux, Fr., *Civilizația elenistică*, vol. 1-2, Edit. Meridiane, București, 1985.
- Chaunu, P., *Civilizația Europei în Secolul Luminilor*, vol. 1-2, Edit. Meridiane, București, 1986.
- Clogg, R., *Scurtă istorie a Greciei*, Edit. Polirom, Iași, 2006.
- Constantiniu, F., *O istorie sinceră a poporului român*, ediția a III-a, Edit. Univers Enciclopedic, București, 2003.
- Courtois, S.T., *Cartea neagră a comunismului*, Edit. Humanitas, București, 1998.
- Davies, N., *O istorie a Europei*, Edit. RAO, București, 2015.
- Deletant, D., *România sub regimul comunist*, Edit. Humanitas, București, 1997.
- Diță N., Dumitrescu, D., Manea, M., *Istoria Monarhiei*, ediția a II-a, Edit. Nomina, Pitești, 2020.
- Drâmba, O. *Istoria culturii și civilizației*, ediția a II-a, Edit. Saeculum 10 și Edit. Vestala, 13 vol., București, 2008.
- Gidro, R., Gidro, A., *Roma Antică*, Edit. Neverland, 2018.
- Hitchins, K., *România 1774 - 1866*, Edit. Humanitas, București, 1998.
- Hitchins, K., *România 1866 - 1947*, Edit. Humanitas, București, 1996.
- Jenkins, S., *Scurtă istorie a Europei de la Pericle la Putin*, Edi. Litera, București, 2019
- Johnson, P., *O istorie a lumii moderne 1920-2000*, Edit. Humanitas, 2003.
- *Istoria Universală (Larousse)*, vol. I-III, Edit. Univers Enciclopedic, București, 2005-2006.
- McCauley, M., *Rusia, America și Războiul Rece (1949-1991)*, Edit. Polirom, Iași, 1999.
- Pop, A.I., Bolovan I., *Istoria României. Compendiu*, Cluj-Napoca, Institutul Cultural Român – Centrul de Studii Transilvane, 2005.
- Pop, A, I, Bolovan I., *Marea istorie a României și a Republicii Moldova*, Edit. Litera, București 2018.
- Popa I-A, Nagler, Th (coord.), *Istoria Transilvaniei*, vol. I (până la 1541), ediția a II-a, Institutul Cultural Român, Cluj-Napoca, 2009.
- Randell, K., *Reforma catolică și Contrareforma*, Edit. All, București, 2001.
- Scurtu, I., Buzatu Gh., *Istoria românilor în secolul XX*, Edit. Paideia, București, 1999.
- Sourdel D., Sourdel-Thomine J., *Civilizația Islamului Clasic*, volumele 1-3, Edit. Meridiane, București, 1975.
- Soulet, J. F., *Istoria comparată a statelor comuniste*, Edit. Polirom; Iași, 1999.

E. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII PENTRU DISCIPLINA ISTORIE

- 1. Istoria ca disciplină de studiu în învățământul preuniversitar**
 - Curriculumul pentru istorie - planuri cadru, programe școlare de istorie; manuale școlare, resurse digitale, auxiliare didactice etc.
- 2. Formarea și dezvoltarea competențelor prin predarea - învățarea istoriei**
- 3. Valori și atitudini cultivate prin studiul istoriei**
- 4. Raportul dintre competențe, valori și atitudini și conținutul științific al disciplinei**
- 5. Demersul didactic la istorie**
 - Proiectarea didactică la istorie: planificarea calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecției și a activităților de învățare
 - Concepte, probleme de atins, teme și domenii de conținut
 - Activități de învățare, metode didactice și tehnici de predare-învățare a istoriei
 - Integrarea resurselor didactice, a tehnologiilor informatice și a internetului în predarea-învățarea istoriei
- 6. Evaluarea competențelor formate și dezvoltate prin intermediul istoriei**
- 7. Relația profesor - elev în procesul de predare – învățare – evaluare**

F. BIBLIOGRAFIA OBLIGATORIE PENTRU METODICA PREDĂRII ISTORIEI

- *** *Planuri cadru de învățământ valabile în învățământul preuniversitar.*
- *** *Programele școlare pentru istorie: clasele a IV-a – a XII-a, aflate în vigoare în anul școlar în care se susține concursul.*
- *** *Manualele școlare pentru disciplina Istorie, clasele a IV-a – a XII-a cuprinse în Catalogul manualelor școlare, valabile în anul școlar în care se susține concursul.*
- Adăscăliței F., Bercea M., Dumitrescu D., Lazăr L., Manea M., Popescu M., *Elemente de didactica istoriei*, Edit. Nomina, București, 2010.
- Bocoș M., *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*, Edit. Polirom, Iași, 2013.
- Bocoș M., Jucan D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Edit. Paralela 45, Pitești, 2019.
- Bolovan, S.P., *Didactica istoriei*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2007.
- Cerghit, I., Neacșu, I., Negreț, I., Pânișoară, I.O., Potolea, D., *Prelegeri pedagogice*, Edit.Polirom, Iași, 2001.
- Cucuș, C., *Pedagogie generală*, Edit. Polirom, Iași, 2000.
- Doicescu, R. (coord), *Ghid de evaluare pentru istorie*, SNEE, Edit. ProGnosis, București, 2001. (<http://oldsite.edu.ro/index.php/articles/3911>)
- Dumitrescu, D. (coord), *Ghid de evaluare – disciplina Istorie*, București, 2010.
- Felezeu, C., *Metodica predării istoriei*, ediția a II-a, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2000.
- Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*, E.D.P.,București, 2001.
- Oprea C.M., *Strategii didactice interactive*, E.D.P., București, 2008.
- Stoica, A. (coord.), *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*, Edit. ProGnosis București, 2001. (http://oldsite.edu.ro/index.php/met_rep_reg_ins_etc/c277/)
- Stoica, A., *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, Edit. Humanitas Educațional, București, 2003.
- Tănasă, Gh., *Metodica predării-învățării istoriei*, Edit. Spiru Haret, Iași, 1998.